

Vlaanderen
verbeelding werkt

Beleidsnota 2024-2029

Financiën en begroting

ingediend door Ben Weyts,

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Begroting
en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn

ingediend op **149** (2024-2025) – Nr. 1
15 november 2024 (2024-2025)

Beleidsnota

ingediend door Ben Weyts,
viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand,
Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn

Financiën en Begroting
2024-2029

I. INHOUDSTAFEL

Inhoud	
I. INHOUDSTAFEL	2
II. INLEIDING DOOR DE MINISTER.....	3
III. SAMENVATTING.....	4
IV. OMGEVINGSANALYSE.....	5
V. BELEIDSVELD I. BUDGETTAIR BELEID.....	9
1. Enig inhoudelijk structuurelement: budgettair beleid.....	9
1.1. Strategische doelstellingen	10
1.2. Operationele doelstellingen.....	12
VI. BELEIDSVELD II. FISCALITEIT	16
1. Enig inhoudelijk structuurelement: fiscaliteit.....	16
1.1. Strategische doelstellingen	16
1.2. Operationele doelstellingen.....	17
VII. BELEIDSVELD III. FINANCIËLE OPERATIES	22
1. Enig inhoudelijk structuurelement: financiële operaties.....	23
1.1. Strategische doelstellingen	23
1.2. Operationele doelstellingen.....	23
VIII. BELEIDSVELD IV. BOEKHOUDING	24
1. Enig inhoudelijk structuurelement: boekhouding	25
1.1. Strategische doelstellingen	25
1.2. Operationele doelstellingen.....	25
IX. LIJST MET AFKORTINGEN	27
X. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'.....	28
1. Regelgevingsagenda.....	28
2. Decreetsevaluatie-agenda	29
XI. BIJLAGE META-DATA INDICATOREN	30
XII. BIJLAGE 'OVERZICHT UITGAVENTOETSINGEN 2024-2029'.....	32

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

Het zal bloed, zweet, tranen en moeilijke beslissingen vergen om in de komende jaren de Vlaamse rekeningen op orde te zetten. De weg naar het begrotingsevenwicht in 2027 ligt bezaaid met wolfjizers en schietgeweren. De geopolitieke en economische situatie blijft onzeker, de noodzakelijke sanering van de federale begroting zal een fall-out hebben naar de Vlaamse begroting en bij elke budgettaire tegenvaller zal er een druk zijn om de begrotingsteugels te lossen, iets wat ten koste zou gaan van de Vlamingen en de volgende generaties. We gaan nog een rechte rug en een flinke portie koelbloedigheid nodig hebben. We gaan het begrotingsevenwicht allerminst cadeau krijgen.

Ondanks dat alles houdt Vlaanderen koppig vast aan die aartsmoeilijke ambitie om een begrotingsevenwicht te realiseren tegen 2027. De reden is heel eenvoudig: dankzij extra inspanningen kunnen we extra investeringen doen. Deze Vlaamse Regering maakt enorme extra budgetten vrij voor bijvoorbeeld mobiliteits- en welzijnsinvesteringen. Vlaanderen kan alleen een ambitieus investeringsbeleid blijven voeren als de financiële basis stevig en gezond is: als de rekeningen op orde staan. We zijn alleen gewapend tegen toekomstige crisissen als de budgetten sluitend zijn. Dat vergt dus een goede huisvader, die soms ook een strenge huisvader zal moeten zijn.

Het financiële en het begrotingsbeleid van Vlaanderen zal zacht zijn voor de gewone Vlaamse burgers en hard voor iedereen die misbruik maakt van ons systeem en onze gemeenschap. Zo maken we het eenvoudiger om een eerste huis te kopen of om iets na te laten aan je geliefden. Maar we gaan sociale en fiscale fraude ook nog kordater aanpakken.

We zullen ook streng zijn voor onszelf. De overheid bespaart in de eerste plaats op zichzelf. We draaien elke euro meermaals om, kijken kritisch naar uitgaven en subsidies en durven bijsturen waar het Vlaams beleid ondanks goede bedoelingen toch sputtert.

Ik nodig iedereen uit om deze beleidsnota grondig te lezen. Zeker ook die mensen die beweren dat het relatief eenvoudig besturen is op Vlaams niveau, dat de Vlaamse begroting een eitje is en dat het budgettaire manna in Vlaanderen uit de hemel valt. Neen dus. Het Vlaamse begrotingsbeleid vergt wel degelijk heldere keuzes en doortastend beleid. Dat maken we in dit document ook al erg concreet.

III. SAMENVATTING

De belangrijkste doelstelling voor de komende beleidsperiode is het realiseren van een structureel evenwicht in de Vlaamse begroting tegen 2027. Om dit te bereiken, werken we met een stevige focus op verantwoord financieel beheer en een cultuur van continue evaluatie binnen de Vlaamse overheid. De vier beleidsvelden van het beleidsdomein FB dragen elk bij aan het bereiken van deze doelstelling.

'Budgettair beleid' vormt de basis van onze inspanningen. We streven naar een begrotingsevenwicht in 2027, wat financiële stabiliteit en een basis voor investeringen biedt. We richten ons op een robuustere prestatiegeïnformeerde begroting en een sterkere evaluatiecultuur om goed onderbouwde keuzes te maken. Vanaf 2026 introduceren we een jaarlijkse 'Verantwoordingsdag', waarop verantwoording wordt afgelegd over het gevoerde beleid en de uitvoering van de begroting. Daarnaast creëren investeringsagenda's meer voorspelbaarheid en transparantie over de grote overheidsuitgaven. Aan de hand van diepgaande uitgaventoetsingen en relevante inkomstentoetsingen zetten we samen met de andere beleidsdomeinen verdere stappen om na te gaan of de uitgaven worden besteed aan goed beleid en of de inkomsten efficiënt en rechtvaardig worden geïnd.

We streven naar een sterkere positie voor Vlaanderen in het EU-beleid. Door een zichtbare bijdrage te leveren aan het nationale budgettair-structureel plan en actief mee te werken in de Raad Economische en Financiële Zaken (ECOFIN), bouwen we mee aan een duurzame en welvarende toekomst voor alle generaties.

In het beleidsveld 'fiscaliteit' werken we aan een rechtvaardig en eenvoudig belastingstelsel dat aansluit bij de actuele maatschappelijke behoeften. Dit omvat hervormingen in de erf- en schenkbelasting, een aanpassing van het verkooprecht om de vastgoedmarkt toegankelijker te maken en het aanpakken van fiscale achterpoortjes en inefficiënte of ineffectieve gunstregimes. We versterken de gegevensuitwisseling om fiscale fraude tegen te gaan en richten een financiële opsporingscel op om fraude te bestrijden. Vanuit het principe dat iedereen zijn steentje bijdraagt, breiden we de mobiliteitsfiscaliteit uit zodat ook buitenlandse lichte voertuigen en elektrische voertuigen eerlijk meebetalen aan het gebruik van onze wegen en optimaliseren we de kilometerheffing voor vrachtwagens. Een sterke en efficiënte Vlaamse belastingadministratie is essentieel voor een robuust en eerlijk belastingstelsel.

Het beleidsveld 'financiële operaties' richt zich op een evenwichtige en veerkrachtige financieringsstrategie. We implementeren de aanbevelingen van Audit Vlaanderen door het analyseren van de schuldportefeuille, het in kaart brengen van de risico's en het diversifiëren van onze financieringsinstrumenten. Hiervoor werken we samen met federale en Europese partners, waaronder de Europese Investeringsbank (EIB). We blijven inzetten op duurzame financiering en lanceren jaarlijks ten minste één duurzame obligatie.

In het beleidsveld 'boekhouding' ligt de focus op efficiëntie, transparantie en klantgerichtheid. Het dienstencentrum Boekhouding fungeert als expertisecentrum met betrouwbare en tijdige financiële gegevens als uitgangspunt. Door verdere standaardisatie, vereenvoudiging en automatisering ontzorgen we onze klanten. Zo zorgen we voor een robuust en efficiënt financieel beheer voor heel Vlaanderen.

Met deze geïntegreerde aanpak bouwt de Vlaamse Regering aan een financieel sterke toekomst, waarin we lokaal en internationaal verantwoordelijkheid nemen, zowel vandaag als voor toekomstige generaties.

IV. OMGEVINGSANALYSE

Vlaanderen is een van de welvarendste regio's ter wereld. Samen met de rest van de EU, staan we voor de uitdaging om die welvaart op peil te houden in een veranderende context, onze internationale concurrentiepositie te vrijwaren, en tegelijk de digitale en klimaattransitie te realiseren en onze sociale voorzieningen te bestendigen¹. Geopolitieke spanningen, met onder meer de oorlog in Oekraïne en het conflict in het Midden-Oosten, creëren economische onzekerheid en brengen risico's met zich mee. Een gezonde begroting, met de nodige buffers, is een voorwaarde om onze ambities te realiseren, de uitdagingen het hoofd te bieden en eventuele toekomstige schokken de baas te kunnen.

Na een brede economische stagnatie in 2023 knopen de EU en de eurozone in 2024 aan met sterkere groei. Volgens de voorjaarsprognoses van de Europese Commissie, gepubliceerd in mei 2024, komt de groei in 2024 uit op 1,0% in de EU en 0,8% in de eurozone. In 2025 neemt het bbp naar verwachting toe met 1,6% in de EU en 1,4% in de eurozone². Volgens de regionale economische vooruitzichten van het Federaal Planbureau in samenwerking met Statistiek Vlaanderen en de andere regionale statistische autoriteiten van juli 2024, groeit het Belgische bbp in 2024 met 1,4%, voornamelijk onder impuls van de particuliere consumptie en de bedrijfsinvesteringen, terwijl de uitvoer voor het tweede jaar op rij afneemt. In de periode 2025-2029 zou de Belgische economie blijven groeien met 1,4% per jaar³.

De Vlaamse bbp-groei (gemiddeld 1,5% per jaar) zou hoger blijven dan die van Wallonië (1,2%) en Brussel (1,0%). Het Planbureau schrijft een groot deel van de extra groei in Vlaanderen toe aan een grotere bijdrage van de marktdiensten, en aan een relatief sterke bijdrage van de verwerkende nijverheid en de bouw.

Tabel 1 – Groeivoet van Bruto binnenlands product (bbp) in volume

Jaar/gewest	2021	2022	2023	2024	2025	Gemiddelde 2026-2029
Rijk	6,9	3,0	1,4	1,4	1,4	1,4
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	4,6	1,4	0,7	1,1	1,1	1,0
Vlaams Gewest	8,4	3,4	1,6	1,4	1,6	1,5
Waals Gewest	4,8	3,3	1,3	1,3	1,3	1,2

Bron: Federaal Planbureau (Hermreg)

Waar de Belgische economische parameters op (licht) groen staan, kleuren de begrotingsparameters echter rood. Het Belgische overheidstekort bedroeg eind 2023 4,4% van het bbp en de schuldgraad liep op tot 105,2% van het bbp. Daarmee worden de grenswaarden het Stabiliteits- en Groeipact- overschreden. Bij ongewijzigd beleid nemen het tekort en de schuldgraad van de Gezamenlijke overheid daarenboven verder toe. Op 26 juli 2024 opende de Europese Commissie daarom een buitensporigtekortprocedure voor België, formeel wegens de overtreding van het 3%-tekortcriterium. Het Belgische

¹ Het op 9 september 2024 verschenen rapport van Mario Draghi beschrijft uitvoering de uitdagingen voor de EU inzake concurrentievermogen, zie Draghi, M., The future of European competitiveness, European Commission, 2024, beschikbaar op https://commission.europa.eu/topics/strengthening-european-competitiveness/eu-competitiveness-looking-ahead_en.

² Europese Commissie, *European Economic Forecast. Spring 2024*, https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/c63e0da2-c6d6-4d13-8dcb-646b0d1927a4_en?filename=ip286_en.pdf

³ Federaal Planbureau, Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse, Institut wallon de l'évaluation, de la prospective et de la statistique, Statistiek Vlaanderen, Regionale economische vooruitzichten 2024-2029, 2024, <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/68336>.

budgettaire-structurele plan op vijf jaar, dat België dit jaar moet indienen, moet de schuldgraad dan ook op een duurzaam neerwaarts pad en het begrotingstekort onder de 3% brengen.

De betere budgettaire situatie van Vlaanderen en de solide economie van Vlaanderen worden weerspiegeld in de kredietscores van internationale ratingagentschappen. In juni 2024 bevestigde Fitch de langetermijnrating van Vlaanderen op AA met negatieve outlook. De kortetermijnrating bleef op F1+⁴. De rating van Vlaanderen is de hoogste van alle gewesten en gemeenschappen in ons land en ligt zelfs één trap boven de Fitch-rating van de federale overheid. Vlaanderen blijft dus één van de weinige Europese regio's waaraan Fitch een rating boven die van de federale overheid toekent. In oktober 2024 bevestigde Moody's de kredietscore van Aa3 voor België en Vlaanderen. Moody's past evenwel de vooruitzichten van "stabiel" naar "negatief", zowel voor België als Vlaanderen, Wallonië en de Franse Gemeenschap⁵.

Om de structurele problemen aan te pakken, ontvangt België elk jaar zogenaamde landspecifieke aanbevelingen (LSA's). De Europese Commissie benadrukt in die aanbevelingen steevast het belang van houdbare en duurzame overheidsfinanciën. In de LSA's van 2024 wordt België onder meer opgedragen het voormelde budgettaire-structurele plan op de middellange termijn tijdig in te dienen. Het begrotingstraject moet uitgavengroei beperken tot een percentage waarmee de overheidsschuld op een plausibel neerwaarts traject komt en het begrotingstekort in de richting van de het 3%-criterium wordt teruggedrongen (LSA 1 2024). Om tot houdbare overheidsfinanciën te komen, heeft de Commissie in eerdere aanbevelingen gewezen op het belang van uitgaventoetsingen om de samenstelling en efficiëntie van de uitgaven te verbeteren (LSA 1 van 2019).

Verder benadrukt de Commissie steevast de nood voor het versterken van de prikkels om te werken alsook om via een tax shift de belastingdruk op arbeid te verschuiven naar andere heffingen (LSA 1 van 2022, 2023 en 2024). In die zin beveelt de Commissie aan belastinguitgaven te verlagen, de subsidies voor fossiele brandstoffen geleidelijk af te schaffen en meer gebruik te maken van vervoers- en vervuilingbelastingen, bijvoorbeeld door een uitbreiding van de kilometerheffing van zware bedrijfsvoertuigen (LSA's 2024, overweging 22).

Met betrekking tot het Plan voor Herstel en Veerkracht, waarin Vlaanderen verantwoordelijk is voor zijn eigen projecten, spoort de Europese Commissie België aan om de implementatie te versnellen om de hervormingen en investeringen uiterlijk in augustus 2026 tot een goed einde te brengen (LSA's 2024)⁶.

Uit de analyses van zowel de Europese Commissie als de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking (OESO) blijkt dat België behoort tot de landen met de hoogste belastingdruk en overheidsuitgaven in Europa. Vlaanderen heeft daarom de afgelopen jaren sterk ingezet op de evolutie naar prestatiegeïnformeerd begroten, met een betere koppeling tussen beleid en begroting. Het doel is niet enkel meer budgettaire transparantie maar evenzeer efficiëntere beleidsvoering en beter geïnformeerde begrotingsbeslissingen en -onderhandelingen faciliteren. In een rapport van 2024 nam de OESO de Vlaamse praktijk inzake prestatiegeïnformeerd begroten, inclusief de eerste brede heroverweging en de opstart van de uitgaventoetsingen onder de loep⁷. Het rapport is lovend over de recente stappen, waaronder de regelgevende verankering van prestatiegeïnformeerd

⁴ Fitch, 'Flemish Community - Rating Report', 2024, <https://fin.vlaanderen.be/wp-content/uploads/2024/07/Rating-Report-Flemish-Community-2024.pdf>.

⁵ Moody's Investors Service, 'Government of Belgium - Aa3 negative: Regular update', 2024, <https://www.moody.com/researchandratings/region/europe/belgium/0420B5>.

⁶ Europese Commissie, Aanbeveling voor een aanbeveling van de Raad inzake het economisch, sociaal, werkgelegenheids-, structuur- en begrotingsbeleid van België, 2024, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52024DC0601&qid=1729272605752>.

⁷ OESO, 'Performance-Informed Budgeting in Flanders, Belgium', Parijs, 2024.

begroten en de sterke omkadering voor de uitgaventoetsingen. Tegelijk doet de OESO zes aanbevelingen om de Vlaamse praktijk nog verder te versterken:

1. versterk de link tussen uitgaventoetsingen en het begrotingsproces;
2. verbeter via een doordachte en limitatieve keuze van indicatoren de kwaliteit van de prestatie-informatie die wordt voorgesteld door de beleidsdomeinen;
3. verbeter de presentatie van de prestatie-informatie;
4. versterk de rol van de parlementaire commissie voor financiën en begroting en de sectorale comités in het onderzoeken van prestatie-informatie;
5. communiceer budgettaire ontwikkelingen en prestatie-informatie aan een breder publiek om een prestatiecultuur te ontwikkelen en responsabilisering te verzekeren
6. versterk de administratieve capaciteit om aan prestatiegeïnformeerd begroten bij te dragen

Ook het Rekenhof evalueerde de implementatie van de Vlaamse prestatiebegroting tijdens de legislatuur 2019-2024, met een focus op de wetgevend kader, de inhoudelijke structuurelementen, de BBT's en de governance. Het Rekenhof bevestigt dat er belangrijke bijkomende stappen gezet werden naar prestatiegeïnformeerd begroten, maar ziet tegelijk nog lacunes. Wat de inhoudelijke structuurelementen (ISE's) betreft voldoet de uitsplitsing van de beleidsvelden in ISE's aan de meeste kwaliteitsnormen maar het gebruik is volgens het Rekenhof onvoldoende doorgetrokken in alle aspecten van de begroting. Daarnaast doet het Rekenhof aanbevelingen om de stabiliteit over een langere periode te waarborgen. De kwaliteit van de BBT's varieert, en het ontbreekt vaak aan concrete streefwaarden en prestatie-indicatoren. Ook de governance is een punt van aandacht voor het Rekenhof.

Voor wat betreft het beleidsveld Fiscaliteit is Vlaanderen al geruime tijd de pionier onder de gewesten. Naast de eigenlijke gewestbelastingen, kregen de gewesten via de Bijzondere Financieringswet van 16 januari 1989 doorheen de diverse staatsvormingen verregaande fiscale bevoegdheden toegewezen ten aanzien van bepaalde (in origine) federale belastingen. Vlaanderen was het eerste gewest dat de dienst van al die 'oneigenlijke' gewestbelastingen in eigen beheer nam.

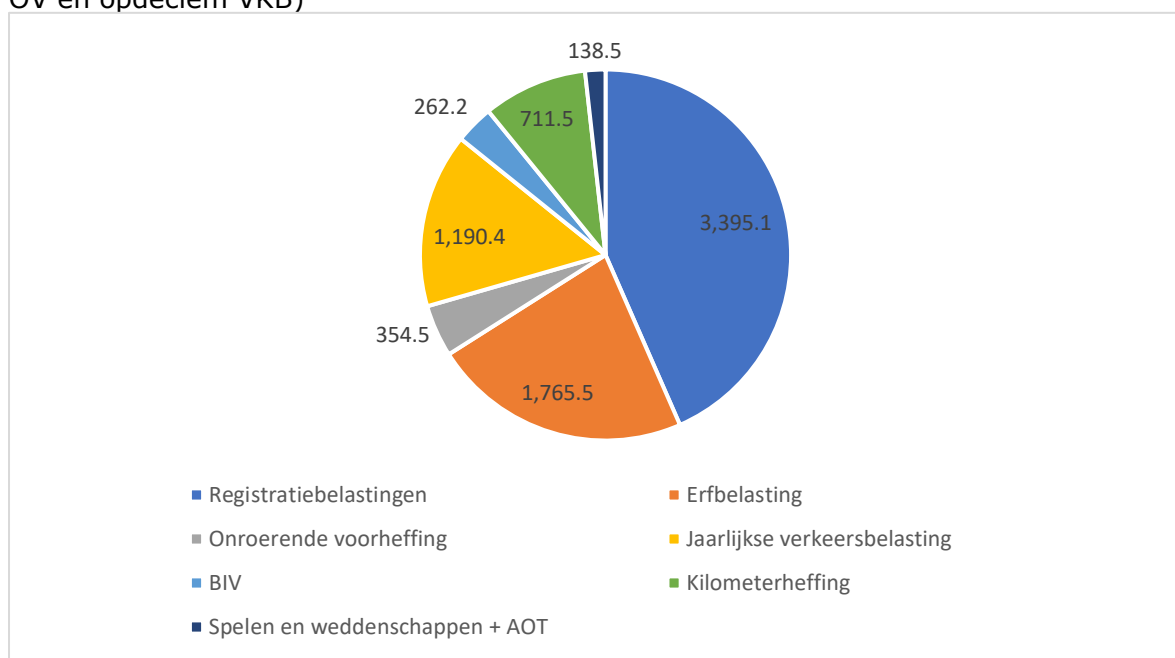
De volgende figuur geeft een overzicht van de verdeling van de voor BO 2025 geraamde inkomsten van de gewestbelastingen die in beheer zijn bij VLABEL:^{8; 9}

⁸ NB. De inning van de heffing van de kilometerheffing voor vrachtwagens gebeurt voor alle gewesten gemeenschappelijk door aangeduide Europese dienstverleners. De controle van de naleving van die belasting behoort wel tot de exclusieve bevoegdheid van VLABEL. Vandaar dat enkel de boetes van de kilometerheffing in de figuur zijn opgenomen.

⁹ Hierbij ook de nadere verdeling van de diverse registratiebelastingen (in miljoen euro, excl. lokale opcentiemen OV en opdecim VKB):

(in miljoen euro)	2025 BO
Verkooprecht	2.601,9
Verdeelrecht	82,0
Recht op hypotheekvestiging	152,2
Schenkbelasting	559,0

Figuur 1. Geraamde inkomsten BO 2025 (in miljoen euro, exclusief lokale opcentiemen OV en opdeciem VKB)

Bron: VLABEL

VLABEL haalt erg hoge inningspercentages voor de belastingen in eigen beheer. Onderstaande tabel geeft een overzicht op datum van 31 december 2023 van de inningspercentages per aanslagjaar en belasting.

Belasting	2019	2020	2021	2022	2023
Automatische ontspanningstoestellen	99,8%	99,8%	99,5%	99,7%	96,1%
Belasting op inverkeerstelling	99,4%	99,3%	99,0%	98,2%	80,2%
Boetes kilometerheffing	71,6%	76,3%	75,3%	69,5%	48,8%
Erfbelasting	99,5%	99,2%	98,7%	96,4%	68,9%
Jaarlijkse verkeersbelasting	99,5%	99,4%	99,3%	99,0%	82,1%
Leegstandsheffing bedrijfsruimten	56,5%	54,0%	49,0%	36,6%	2,5%
Onroerende voorheffing	99,6%	99,6%	99,5%	98,9%	92,6%
Planbatenheffing	94,7%	99,8%	83,6%	82,9%	/ ¹⁰
Registratiebelasting	99,9%	99,9%	99,9%	99,9%	97,6%
Spelen en weddenschappen	100,0%	100,0%	99,8%	99,9%	82,1%
Eindtotaal	99,6%	99,5%	99,4%	98,6%	89,7%

Voor de meer recente aanslagjaren liggen de inningspercentages lager aangezien voor een deel van de vorderingen de betaaltermijn nog niet is verstreken of het invorderingsproces nog maar net is gestart.

¹⁰ De inkohiering van de planbatenheffing start steeds pas vanaf 1 januari van het op het aanslagjaar volgende kalenderjaar. De aanslagen van 2023 worden pas vanaf 1 januari 2024 ingekohierd en konden hier dus nog niet meegenomen worden gezien het de situatie op 31 december 2023 betreft.

V. BELEIDSVELD I. BUDGETTAIR BELEID

1. Enig inhoudelijk structurelement: budgettair beleid

Binnen het beleidsveld budgettair beleid is er slechts één ISE. Onder dat ISE worden de taken opgenomen die verband houden met de werkzaamheden rond het budgettair beleid en de begroting, waaronder:

- Opmaak begroting;
- Opmaak meerjarenraming;
- Opmaak monitoring;
- Opmaak begrotingsakkoorden en -adviezen;
- Opvolging Europese dossiers;
- Coördinatie ESR-problematiek;
- Projecten in het kader van een leesbare begroting: transparantie en prestatiebegroting;
- Uitbouw van een BCT teneinde de rapporteringsmogelijkheden inzake begrotingsopmaak en -uitvoering beter op elkaar af te stemmen en uit te breiden.

We monitoren de uitvoering van de begrotingen zowel langs ontvangsten- als uitgavenkant.

De volgende prestatie-informatie is relevant voor deze ISE:

Benaming	ESR-vorderingensaldo Vlaamse overheid
Definitie	ESR-saldo volgens economische hergroepering: het verschil tussen de ESR-ontvangsten en de ESR-uitgaven.
Soort indicator	Outputindicator
Laatste gekende waarde	-2,6 miljard euro (ESR-vorderingensaldo Vlaamse overheid in 2022 zoals berekend door de Hoge Raad voor Financiën)
Streefwaarde	Een ESR-vorderingensaldo in evenwicht
Beleidsmatige relevantie	<p>Het ESR-vorderingensaldo is een belangrijke norm voor de begrotingen van de lidstaten van de Europese Unie. ESR is de Europese standaard voor nationale en regionale rekeningen en is daardoor Europees vergelijkbaar. ESR werd geactualiseerd in 2010 (ESR 2010).</p> <p>Het ESR-vorderingensaldo beperkt zich niet tot de BBT FB. Het vorderingensaldo wordt uitgedrukt voor het geheel van de Vlaamse deelstaatoverheid. De BBT FB is met name interessant om meer inzicht te krijgen in de belangrijkste ontvangsten die bijdragen aan het ESR-vorderingensaldo en een aantal uitgaven die bij FB worden begroot zoals de rente-uitgaven, indexprovisie of een centrale provisie.</p> <p>Bij een vorderingenoverschot (als dat saldo positief is) beschikt een sector (in dit geval de Vlaamse overheid) over financieringscapaciteit. Dat geeft de mogelijkheid om andere sectoren te financieren of om bestaande schuld te verminderen. Is dat saldo negatief (vorderingentekort), dan moet een sector lenen bij andere sectoren om zijn werking te verzekeren (financieringsbehoefte).</p>
Budgettaire relevantie	Het ESR-vorderingensaldo wordt uitgedrukt voor het geheel van de Vlaamse deelstaatoverheid
Bronnen	Website van het Departement FB: https://fin.vlaanderen.be/uitvoering/de-vlaamse-rekeningen-uitgelegd Instituut voor Nationale Rekeningen:

	https://inr-icn.fgov.be/nl Nationale Bank: https://stat.nbb.be/Index.aspx?DataSetCode=CGDS1312 Zie Statistiek Vlaanderen voor bijkomende info: https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/overheidsfinancien/saldo-van-ontvangsten-en-uitgaven
--	---

Naar de toekomst wordt in het kader van het Europese begrotingskader de netto nominale primaire uitgavengroei een belangrijke outputindicator voor de begroting(suitvoering).

1.1. Strategische doelstellingen

SD. 1. Meer duurzame openbare financiën

We streven naar een begrotingsevenwicht vanaf 2027. Maar dat evenwicht is niet louter het streven naar en het realiseren van een gelijkheid tussen ontvangsten en uitgaven. De betekenis van 'een begroting in evenwicht' overstijgt het cijfermatige en draagt belangrijke garanties in zich. Ze zorgt voor financiële stabiliteit met een robuustheid om toekomstige crisissen te doorstaan. Een begroting in evenwicht is daarom de beste garantie op welvaart en welzijn voor de huidige en de toekomstige generaties.

De Vlaamse Regering bewandelt dan ook de eerder ingeslagen weg verder en kiest resoluut voor de afbouw van het begrotingstekort richting een stabiel begrotingsevenwicht. In 2024 en 2025 wordt er nog uitgegaan van een tekort op het vorderingensaldo. Vanaf 2026 resulteren de genomen maatregelen in een halvering van het tekort om vervolgens vanaf 2027 een begrotingsevenwicht te bereiken én te behouden.

Vlaanderen is de eerste overheid in België die een uitgavennorm heeft opgesteld, en liep daarmee vooruit op de hervormingen in het Europese begrotingstoezicht, waarbij één enkele operationele indicator werd weerhouden (nl. de netto nominale uitgavengroei-norm). Voor ons federaal land moet een uitgavennorm worden afgeleid voor elke deeltentiteit van de gezamenlijke overheid. HRF heeft op het verzoek van de federale regering hierover medio juli 2024 een advies gepubliceerd. We waken erover dat de toepassing van de Vlaamse uitgavennorm in overeenstemming is met de netto nominale uitgavengroei-norm die voor Vlaanderen bepaald zal worden.

SD. 2. Een (wetenschappelijk) onderbouwd beleid waarbij beleid en begroting beter op elkaar zijn afgestemd

Werken met belastinggeld betekent alleen de juiste dingen doen, en die dingen ook juist doen. Dat is de kern van prestatiegeïnformeerd begroten waarbij middelen indirect worden gerelateerd aan verwachte prestaties en dit op een onderbouwde manier. Concreet betekent dit dat tijdens het opstellen van de begroting er naar de feiten, zoals resultaten uit beleidsevaluaties of informatie uit de begrotingsuitvoering, wordt gekeken. Een verdere uitrol van prestatiegeïnformeerd begroten, die vertrekt van duidelijke doelstellingen en die aan een overheidsbrede evaluatiecultuur gekoppeld is, moet ervoor zorgen dat het ingezette budget permanent wordt geëvalueerd op zijn effectiviteit en efficiëntie. Zo kunnen we als Vlaamse Regering beter onderbouwde keuzes maken.

Vanuit die filosofie van onderbouwde keuzes moeten we focussen op kerntaken (beleidsvoorbereiding, beleidsuitvoering- en beleidsevaluatie) en gaan we restrictief om met externe consultants. In functie van de kerntaken krijgen ook leidend ambtenaren meer vrijheid en verantwoordelijkheid om in de bestaande personeelskredieten keuzes te maken. Waar externen vervangen kunnen worden door internen, worden werkingsbudgetten omgezet in bijkomende loonbudgetten. Uiteraard blijft het daarbij van

belang verder in te zetten op de nodige transparantie over de financiering van de kerntaken (inbesteden versus uitbesteden).

Vanuit die focus op kerntaken wordt ook in het beleidsdomein FB zelf meegewerkt aan kwaliteitsvolle en betrouwbare openbare statistieken en data met betrekking tot de financiën en de begroting (binnen de regelgevende mogelijkheden). Dit impliceert een actieve bijdrage aan de opmaak en uitvoering van het Vlaams Statistisch Programma 2025-2029 en het vrijmaken van de nodige middelen, personeel en infrastructuur.

We kijken ook kritisch naar onze eigen werking en structuren. Zware overheidsstructuren dragen niet bij tot een goede besteding van overheidsmiddelen. Daarom zet het Voorzitterscollege, samen met het Agentschap Overheidspersoneel en het Departement FB in navolging van het Vlaams Regeerakkoord in op het wegwerken van achterhaalde structuren, bijvoorbeeld als ze enkel een papieren basis hebben. Daarnaast verlengen we ook de regel dat de opbrengsten van vastgoedverkopen voor 50% ten goede komen van de algemene middelen. Die regeling geldt ook voor de Vlaamse overheidsentiteiten met rechtspersoonlijkheid.

In navolging van het Vlaamse Regeerakkoord blijft het verbeteren van de kwaliteit van beleids- en begrotingsdocumenten (zoals de BBT) een prioriteit voor de hele Vlaamse overheid, bijvoorbeeld door waar mogelijk kwaliteitsvollere indicatoren in te bouwen. Dit sluit ook aan bij de aanbevelingen van de OESO alsook bij het auditrapport van het Rekenhof over de Vlaamse prestatiebegroting.

Maar daar blijft het uiteraard niet bij. In het kader van een overheidsbrede evaluatiecultuur zetten we ook meer in op de evaluatie van het Vlaamse beleid (vooraf, tussentijd, achteraf). Beleidsevaluatie doorheen de volledige beleidscyclus kan pas slagen als het van bij de start wordt gesteund door evaluatiebestendige regelgeving die de nodige bakens biedt voor evaluatiemomenten en verwerking van conclusies en geleerde lessen. Voorafgaande evaluaties ter ondersteuning van beleidsplanning en beleidskeuzes en de afweging van beleidsinitiatieven moeten een meer prominente rol in het evaluatieproces krijgen. Maatschappelijke kosten-batenanalyses kunnen hier een nuttig instrument vormen. Daarnaast is het ook tijdens de beleidsuitvoering nuttig om stil te staan bij eerder gemaakte beleidskeuzes en die kritisch tegen het licht te houden. Dankzij tussentijdse evaluaties van de beleidsuitvoering is het mogelijk beleidsmatige bijstellingen te doen tijdens het beleidsproces zonder de ex post evaluatie van een beleidsmaatregel te moeten afwachten.

Een brede heroverweging per legislatuur zorgt ervoor dat we met open geest het bestaande en nieuwe beleid tegen het licht houden met het oog op een versterking van ons Vlaamse overheidsbeleid. Die brede heroverweging kan de grondslag vormen voor de volgende bijdrage voor het regeerakkoord vanwege de Vlaamse administratie.

Gespreid over de legislatuur voeren de diverse beleidsdomeinen ook minstens vijftien diepgaande uitgaventoetsingen van grote, relevante beleidsuitgaven uit (zie bijlage XII). Daarnaast zitten ook relevante inkomstentoetsingen in scope. Dat geeft inzicht in de vragen of de uitgaven efficiënt en doelmatig worden besteed en of de inkomsten voldoende efficiënt en rechtvaardig worden geïnd. Als een uitgaventoetsing (of een deel hiervan) wordt uitbesteed, zijn steunpunten of externen uit kennisinstellingen preferente partners. Inzake inkomstentoetsingen neemt het Departement FB samen met VLABEL de leiding.

Tot slot, zetten we in samenspraak met het Vlaams Parlement in op meer parlementaire aandacht voor de begrotingsuitvoering. De parlementaire bespreking van de rekening wordt vanaf 2026 een 'Verantwoordingsdag' en moet die shift versterken. Op die dag legt de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement immers verantwoording af voor het gevoerde beleid en de uitvoering van de begroting. Zo wordt de 'Verantwoordingsdag' voor de begrotingsuitvoering, wat de Septemberverklaring is voor de begrotingsopmaak.

SD. 3. Een sterkere stem voor Vlaanderen in EU (begrotings)beleid

De invloed van Europa op het Vlaams beleid rond financiën en begroting kan nog moeilijk worden ontkend. Net daarom is het belangrijk dat we deze legislatuur verder inzetten op een correcte doorvertaling (maar ook niet meer dan dat, dus geen *gold-plating*) van dat Europese beleid. Een volwaardige stem voor Vlaanderen bij de Europese besluitvorming is daarbij cruciaal. In het Samenwerkingsakkoord van 1994 over de vertegenwoordiging van België in de Raad van de Europese Unie is bepaald dat de federale minister exclusief het recht heeft om België te vertegenwoordigen op de ECOFIN. Gelet op de toegenomen bevoegdheden van de gewesten in opeenvolgende staatshervormingen en de grote impact van de Europese besluitvorming op vlak van begroting en belastingen op het beleid van de gefedereerde entiteiten, moet het dertig jaar oude samenwerkingsakkoord urgent herzien en in lijn gebracht worden met de constitutionele, Europese en internationale realiteit.

1.2. Operationele doelstellingen

OD 1. We gebruiken de Vlaamse uitgavennorm als baken voor een gezond budgettair beleid

De Vlaamse uitgavennorm dient als richtlijn voor een gezond financieel beleid en verantwoorde overheidsuitgaven. Bij de begrotingsbesprekingen fungeert die norm als leidraad voor de evolutie van de uitgaven, inclusief rentelasten. Zo draagt het bij aan het handhaven van budgettaire discipline en gezonde overheidsfinanciën. We waken erover dat de toepassing van de Vlaamse uitgavennorm in overeenstemming is met de netto nominale uitgavengroei-norm die volgens de HRF-methodologie voor Vlaanderen wordt bepaald.

Inherent aan een uitgavennorm is ook het vermogen om vooruit te kijken. Begroten betekent immers anticiperen op toekomstige ontwikkelingen en evoluties, ook van ontwikkelingen op federaal vlak. Als het voornemen zich realiseert om via een federale belastinghervorming werken meer lonend te maken, dan heeft dat impact op het Vlaamse beleid. Voor de Vlaamse Regering is het al dan niet voortbestaan van de Vlaamse jobbonus en de eventuele herbestemming van de kredieten van de Vlaamse jobbonus daarvan afhankelijk.

Een extra begrotingsbuffer/ begrotingsmaatregelen indien nodig kunnen helpen om de impact van de federale belastinghervorming op de Vlaamse begroting op te vangen. Enkel als de federale belastinghervorming geen impact heeft op de Vlaamse begroting, of minder dan verwacht, kan de buffer worden aangesneden en ingezet.

De initiatieven van Vlaanderen voor een gezond budgettair beleid kunnen niet los worden gezien van het nieuwe Europese begrotingskader (*'economic governance'*). Dat nieuwe kader leidt immers ook tot veranderingen in de begrotingsprocedures binnen België en vergt het maken van budgettaire afspraken tussen de diverse overheden. De ratingagentschappen wijzen op het positieve effect op de rating van ons land (en van de samenstellende entiteiten) van dergelijke afspraken. In dat kader bewaak ik de aanpassing van het huidige samenwerkingsakkoord van 13 december 2013 betreffende de uitvoering van artikel 3, §1, van het Verdrag inzake stabiliteit, coördinatie en bestuur in de Economische en Monetaire Unie. Verder zal mijn administratie zorgen voor de omzetting van regelgeving van het nieuwe Europese begrotingskader.

Volgens die nieuwe Europese begrotingsregels moet België in 2024 een budgettair-structureel plan op de middellange termijn opstellen. Dat meerjarenplan (met een looptijd van minstens vier jaar) moet een begrotingstraject (geformuleerd als een netto uitgavenpad) bevatten evenals hervormingen en investeringen. Vlaanderen wil een zichtbare bijdrage leveren aan het budgettair-structureel plan en de jaarlijkse

voortgangsverslagen. Daarnaast blijft Vlaanderen een gedegen bijdrage leveren aan de jaarlijkse ontwerpbegrotingsplannen.

In 2023 werd binnen het Departement FB in samenwerking met DKBUZA een nieuwe expertencel opgericht. De expertencel staat enerzijds in voor de monitoring van de RRF-projecten en de rapporteringen naar de Europese Commissie, en is anderzijds belast met de taken ter voldoening van de nationale transversale projectmijlpalen in het kader van de Protection of the Financial Interest of the Union (ex ante controle belangenconflicten, dubbelfinanciering, anti-fraudestrategie). Gezien de pioniersrol die het RRF vervult met betrekking tot de verwachte nieuwe financierings- en rapporteringsstrategie van Europa, speelt de cel een belangrijke rol in het verder vormgeven van de VO-brede anti-fraudestrategie en in het optimaliseren van de eerstelijnscontroles op de uitgaven van de middelen om zo te komen tot een efficiëntere en kwaliteitsvollere rapportering. De RRF-expertencel heeft daartoe een nauwe samenwerking met de Vlaamse Auditautoriteit (VAA), die in Vlaanderen is aangeduid als auditautoriteit ter verificatie van de projectmijlpalen.

In de verdere afwikkeling van het RRF en de verplichte rapporteringen neemt de expertencel de nodige stappen om efficiëntie te brengen in het datamanagement en de administratieve werklust. Er wordt bovendien onderzocht of nieuwe financieringsstructuren zoals RRF efficiënter kunnen uitgerold worden met behulp van digitale tools en koppelingen. Daarbij worden de digitale noden in kaart gebracht en gekoppeld aan de VO brede digitale visie.

OD 2. We verhogen de voorspelbaarheid van (de uitgaven inzake) grote overheidsinvesteringen

We moeten de uitgaven voor grote overheidsinvesteringen meer voorspelbaar maken. Die voorspelbaarheid is essentieel voor het creëren van budgettaire stabiliteit en een efficiënte langetermijnplanning. Het regeerakkoord voorziet daarom in de ontwikkeling van investeringsagenda's binnen de verschillende beleidsdomeinen. Die agenda's zorgen voor een langetermijnplanning die niet alleen de beleidsdoelstellingen ondersteunt, maar ook de budgettaire stabiliteit versterkt.

Als bevoegde minister streef ik ernaar om in nauwe samenwerking met de betrokken beleidsdomeinen de uitrol van deze investeringsagenda's te faciliteren. We onderzoeken in de komende periode hoe we die investeringsagenda's best integreren in de bredere beleidsprocessen, welke aanpassingen nodig zijn om de rapportering en opvolging van investeringen te optimaliseren. Hierbij besteden we bijzondere aandacht aan grote projecten met een significante budgettaire impact, die nauwkeurig moeten worden opgevolgd om het investeringsbeleid beter te sturen. Een goed uitgevoerde maatschappelijke kostenbatenanalyse moet helpen bij de ex-ante evaluatie van grote projecten. Het Basisrapport, dat momenteel de basis vormt voor de rapportering, kan hierbij evolueren naar een geconsolideerde investeringsagenda die een omstandig overzicht biedt van alle grote Vlaamse investeringsprojecten.

OD. 3. We werken verder aan onze evaluatiecultuur en een prestatiegeïnformeerde begroting

Het Departement FB en het DKBUZA blijven vanuit hun horizontale rol overheidsbreed optreden als voortrekker en facilitator in het gebeuren van het prestatiegeïnformeerd begroten. De aanbevelingen van de OESO alsook van het Rekenhof in haar auditrapport over de Vlaamse prestatiebegroting fungeren hierbij als leidraad.

De evaluatie van subsidie(kader)s zoals voorzien in de VCO, geeft inhoudelijk mee voeding aan die Vlaamse prestatiebegroting. Die evaluaties moeten naast besparingen ook shifts mogelijk maken in geval van nieuwe noden. Ook de resultaten van uitgaventoetsingen

moeten input geven aan een prestatiebegroting. We werken eraan om de kwaliteit en gelijkheid van die uitgavendoorlichtingen alsmear te verbeteren.

Met betrekking tot de uitgaventoetsingen wordt met een stuurgroep gewerkt en wordt ook de evaluatiecel o.l.v. IF ingezet om die uitgaventoetsingen te ondersteunen.

Voor elke uitgaventoetsing, zonder uitzondering, wordt een plan van aanpak voorgelegd aan de stuurgroep en wordt bekeken of de voorgestelde uitgaventoetsing en de gehanteerde methodologie een antwoord biedt op de vragen die aan bod komen in een uitgaventoetsing (en dus de regels volgt bepaald in het Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 17 mei 2019).

Net zoals evaluaties van subsidie(kader)s, uitgaventoetsingen en brede heroverwegingen informatie verschaffen voor een prestatiebegroting, moet ook de invoering van een Verantwoordingsdag hierin voor een meerwaarde zorgen. Op Verantwoordingsdag licht de Vlaamse Regering telkens de beleidsvoering van het voorbije jaar inhoudelijk en financieel toe. De impact en conclusies van die beleids- en begrotingsuitvoering worden op hun beurt maximaal door vertaald naar toekomstig beleid in de volgende begrotingsopmaak. Het Departement FB organiseert het begrotingsproces op die manier en begeleidt de integratie van de resultaten van de verschillende evaluatiemomenten, waaronder Verantwoordingsdag. Dat zorgt ervoor dat de integratie optimaal kan verlopen en dat er verdere stappen worden gezet richting een prestatiebegroting.

Ook indicatoren en bijbehorende streefwaardes zijn in het evaluatieproces en voor een goed onderbouwde prestatiebegroting onontbeerlijk. De OESO-aanbevelingen met betrekking tot de soort en het aantal indicatoren zijn hier richtinggevend.¹¹ Het Departement FB zorgt onder andere in het kader van de BBT's samen met de Vlaamse Statistische Autoriteit voor de nodige ondersteuning naar de beleidsdomeinen op dit vlak.

Daarnaast moeten evaluaties kunnen vertrekken van evaluatiebestendige regelgeving. Het Departement FB neemt hierin samen met het DKBUZA een informerende en begeleidende rol op voor de beleidsdomeinen die dit wensen.

Het Departement FB maakt in het kader van de uitbouw van die overheidsbrede evaluatiecultuur ook werk van kennisdelingsmomenten en opleidingen rond bijvoorbeeld ex ante beleidsdenken.

Wat subsidies betreft, werden de voorbije regeerperiode al belangrijke stappen gezet om tot meer transparantie en doelmatigheid te komen. Het subsidieregister is daar het bewijs van. Maar we kunnen nog een stap verder gaan met dat register. Om betere inzichten te verwerven in de toegekende (en uitbetaalde) subsidies en om controle op dubbele financiering over de verschillende lagen van de overheid heen te vereenvoudigen, wordt het lokale bestuursniveau betrokken in de rapportering over subsidies. Dat om de beschikbare data van de lokale besturen mee op te nemen in het Vlaams subsidieregister. Hiertoe werkt het Departement FB samen met ABB om kwaliteitsvolle data te verzamelen die vervolgens op een efficiënte manier in het Vlaams subsidieregister worden toegevoegd.

Om tot meer doelmatige subsidies te komen, is het ook belangrijk bewuster om te gaan met subsidies. Meer specifiek geldt dat voor subsidies met een tijdelijk en resultaatgericht karakter. IF gaat in alle beleidsdomeinen met een fijne kam door de subsidies. Subsidies die niet de gewenste resultaten opleveren, moeten worden geheeroriënteerd of stopgezet. We kiezen daarbij niet voor een kaasschaaf die overal een beetje weghaalt, maar maken duidelijke keuzes voor kerntaken. We laten beleidsmakers en administraties een gespreide kalender opzetten voor de evaluatie van de subsidies.

¹¹ OESO, 'Performance-Informed Budgeting in Flanders, Belgium', Parijs, 2024.

Het verschil tussen subsidies en overheidsopdrachten is essentieel. Om ervoor te zorgen dat binnen de Vlaamse overheid beide instrumenten juist worden toegepast zal het Departement FB in nauwe samenwerking met HFB, de nodige richtlijnen en bouwstenen aanreiken om de kennisopbouw binnen de Vlaamse overheid te ondersteunen.

We onderzoeken de mogelijkheden om via de implementatie van digitale geldstromen door middel van artificiële intelligentie het subsidieproces van a tot z te optimaliseren, waardoor subsidies alleen nog kunnen worden gebruikt voor het beoogde doel.

Door de ondersteunende rol van IF bij het opstellen van het regelgevende kader van subsidieverlening of het subsidiebesluit kan worden nagegaan of aan alle (verstrenge) eisen van VCO is voldaan.

Elke minister moet, naast besparingen op subsidies, op basis van het regeerakkoord tijdens de legislatuur 10 miljoen euro besparen na hervormingen en efficiëntiewinsten. Voor het politiek reces van de zomer 2026 en als input voor de begrotingsbesprekingen BO 2027 beschikt de Vlaamse Regering over de concrete voorstellen hoe de negen maal 10 miljoen euro te realiseren vanaf 2027. Dat houdt in dat de vraag wordt gesteld waar en op basis waarvan die mindere uitgaven worden gehaald. Een uitgaventoetsing kan een middel zijn om hierop een antwoord te bieden.

VI. BELEIDSVELD II. FISCALITEIT

Binnen het beleidsveld fiscaliteit is er slechts één ISE. Onder dit ISE worden de taken opgenomen die verband houden met de werkzaamheden rond fiscaliteit.

De beleidskredieten die aan dit ISE toe te wijzen zijn, hebben betrekking op:

- Fiscale uitgaven;
- Subsidies Viapass;
- Kosten voor de inning van gewestbelastingen (inclusief exploitatie en ontwikkelingen IT-infrastructuur).

Een belangrijke prestatie-indicator voor dit ISE is het inningspercentage van de door VLABEL geïnde belastingen. De metafoche hieronder geeft hierbij wat meer duiding:

Benaming	Het inningspercentage van de door Vlabel geïnde belastingen.
Definitie	Het inningspercentage geeft per aanslagjaar weer hoeveel van de te innen bedragen effectief kon worden geïnd tot op datum van de meting, gecumuleerd over de kalenderjaren heen.
Laatste gekende waarde	>99% na het doorlopen van het invorderingsproces
Streefwaarde	Meer dan 98% op 31/12 van aanslagjaar + 1
Beleidsmatige relevantie	De indicator geeft aan of VLABEL slaagt in haar belangrijkste doelstelling: maximale inning van de verschuldigde bedragen. Zie ook 'SD. 2. Een correcte inning, invordering en handhaving door de Vlaamse belastingadministratie' en 'OD 2. We versterken de werking van de Vlaamse belastingadministratie'
Budgettaire relevantie	De indicator heeft betrekking op alle Vlaamse belastingen waar VLABEL instaat voor de inning.

1. Enig inhoudelijk structurelement: fiscaliteit

1.1. Strategische doelstellingen

SD. 1. Een evenwichtig belastingstelsel in lijn met de maatschappelijke uitdagingen

We werken deze legislatuur verder aan een rechtvaardig en eerlijk fiscaal beleid. We bouwen dat beleid op drie pijlers: hervormen, vereenvoudigen en handhaven.

De fiscale wijzigingen die het Regeerakkoord voorziet, tonen aan dat deze Vlaamse Regering volop de kaart trekt van de fiscale hervorming. Een groot deel van die hervormingen wordt ook snel doorgevoerd. In de erfbelasting voorzien we een aanzienlijke verlaging, waarbij we onze focus leggen op de kleine en middelgrote erfenissen. Achterpoortjes worden gesloten. Om nog meer Vlamingen toe te laten een woning te verwerven, verlagen we het verkooprecht bij de aankoop van de enige en eigen woning nog verder van 3% naar 2%. Ook binnen de verkeersfiscaliteit voorzien we belangrijke aanpassingen. Via de kilometerheffing dragen buitenlandse zware vrachtwagens nu al bij aan het onderhoud van onze wegen. Via een digitaal systeem willen we ervoor zorgen dat ook de andere buitenlandse voertuigen daaraan bijdragen. Doordat de vergroening van het wagenpark zich razendsnel doorzet is het fiscaal ondersteunen van nulemissievoertuigen in de jaarlijkse verkeersbelasting niet langer wenselijk.

Tegelijkertijd werken we verder aan een consistent en duidelijk systeem met minder uitzonderingen en ingewikkelde regels. De Europese Commissie en de OESO drongen daar in het verleden al meermaals op aan. Door fiscale gunstregimes (belastingverminderingen en -vrijstellingen) te herzien, verbreden we de heffingsgrondslagen en zorgen we voor budgettaire ruimte die elders kan worden ingezet. Door een minder complexe fiscaliteit

komen we tot een rechtvaardig, overzichtelijk en eerlijk stelsel dat een antwoord biedt op de actuele maatschappelijke noden.

Niet alleen op het Vlaamse niveau maar ook op het federale niveau wordt nagedacht over een fiscale hervorming. De federale regeringsonderhandelingen en het uiteindelijke regeerakkoord hebben onvermijdelijk een impact op het Vlaamse Gewest (zie ook de extra begrotingsbuffer, onder OD 1 bij ISE budgettair beleid). De verschillende bestuursniveaus kennen immers raakvlakken, maar hebben ook eigen aandachtspunten en noden. We volgen binnen het beleidsdomein de beleidskeuzes en uiteindelijke beslissingen op federaal niveau daarom nauwgezet op en blijven voorstander voor meer fiscale autonomie.

Naast de federale zijn ook de Europese fiscale initiatieven van belang voor ons beleidsdomein. We spelen immers niet alleen een rol in Europese dossiers die eerder aansluiting vinden bij andere beleidsvelden, zoals het herziene kader voor economische governance (zie ook "SD. 3. Een sterkere stem voor Vlaanderen in EU (begrotings)beleid") en het EU-taxonomiedossier. Op fiscaal vlak kunnen we bijvoorbeeld verwijzen naar de herziening van ETD, die tot doel heeft de huidige richtlijn af te stemmen op de realiteit van vandaag en de doelstellingen van het Fit-for-55-pakket. Onze leidraad bij EU-dossiers is steeds te streven naar een zorgvuldige, maar efficiënte uitvoering, waarbij we onnodige verzwaring van de regelgeving strikt vermijden.

SD. 2. Een correcte inning, invordering en handhaving door de Vlaamse belastingadministratie

Het inningspercentage van de VLABEL ligt reeds hoog (over de belastingen heen ligt het gewogen gemiddelde inningspercentage na het doorlopen van het invorderingsproces boven de 99%). Deze legislatuur wil ik evenwel nog enkele hiaten aanpakken met het oog op een nog rechtvaardigere inning van de Vlaamse belastingen.

Zo wil ik versterkt inzetten op de aanpak van fiscale fraude. In eerste instantie moet er sterker gecontroleerd worden op het bezit van buitenlands vastgoed, zeker nu het verkooprecht voor de enige eigen woning nog verder verlaagd wordt (zie verder ook OD. 1). Daarnaast wil ik ook een doorgedreven controle op roerende goederen (denk hierbij bijvoorbeeld aan levensverzekeringen). Ik zal daartoe in overleg treden met de federale overheid om een betere informatiedoorstroming (o.a. CRS-informatie, Kaaimantaks) op te zetten. Een correctere inning wordt o.a. ook nagestreefd door het sluiten van achterpoortjes (zie hierna OD. 1).

Tot slot zet VLABEL ook al op een performante manier in op de handhaving van de verkeersfiscaliteit en het verhogen van de verkeersveiligheid (denk hierbij aan de controle op niet-gekeurde voertuigen). Er wordt verder gescreend om nieuwe controlemethodieken te implementeren. Zo wordt ook een correctere inning van de verkeersbelastingen en veiligere wegen nagestreefd.

1.2. Operationele doelstellingen

OD 1. We brengen de Vlaamse fiscaliteit in lijn met de actuele noden

Onder de eerste strategische doelstelling schetste ik al dat deze Vlaamse Regering volop inzet op het hervormen en vereenvoudigen van onze Vlaamse fiscaliteit. Via een lijst aan ingrepen brengen we zo op korte of middellange termijn de fiscale regels in lijn met de actuele noden. Hieronder geven we per thema aan welke veranderingen er op til zijn.

A. Hervormingen binnen het verkooprecht en de erfbelasting

De Vlaamse Regering kiest ervoor om de erfbelasting te hervormen en te verlagen. Bij de hervorming van de erfbelasting bewaken we de samenhang met de schenkbelasting. We blijven immers schenkingen stimuleren door het principe te hanteren dat de schenkbelasting niet hoger mag zijn dan de erfbelasting.

Met de zogenaamde "verdachte periode" van drie jaar in de erfbelasting worden mensen aangemoedigd om hun niet-verplicht te registreren roerende schenkingen, toch te laten registreren. Door de registratie verkrijgt de schenking een "vaste datum", waardoor mensen ook het voordeel van de rechtszekerheid bekomen. Als een schenking niet geregistreerd is, en de schenker overlijdt binnen de drie jaar, moet de begunstigde op die schenking immers toch nog erfbelasting betalen. Een verlenging van de verdachte periode moedigt mensen nog meer aan om hun schenkingen te laten registreren. De verdachte periode in de erfbelasting wordt daarom dan ook verlengd van drie naar vijf jaar.

Bij de verlaging van de erfbelasting ligt de focus in eerste instantie op het verlichten van de belastingdruk op kleine en middelgrote nalatenschappen. In navolging van het Vlaams Regeerakkoord gaat mijn administratie bovendien na hoe we binnen de budgettaire contouren die verlaging van de erfbelasting rekening kunnen houden met de situatie waarin een overledene geen verwanten nalaat of niet kan begiftigen in rechte lijn.

Daarnaast is in de vorige regeerperiode vastgesteld dat er wordt gezocht naar verschillende manieren om de geldende fiscale regels (betreffende registratie- en erfbelasting) uit te hollen en zo de belasting te vermijden. Hierdoor wordt aan het doel van de regelgeving voorbijgegaan. In deze regeerperiode worden deze achterpoortjes waar mogelijk gesloten. We hervormen niet alleen de erfbelasting - maar ook het verkooprecht. We zorgen er daarbij voor dat het verkooprecht wordt afgestemd op de actuele noden en passen binnen het kader van een begroting in evenwicht. Zo wordt vanaf 2025 de registratiebelasting bij de aankoop van de enige eigen woning verlaagd van 3% naar 2%. Die tariefverlaging naar 2% moet de vastgoedmarkt toegankelijker maken voor (jonge) kandidaat-kopers zodat het verwerven van een eigen woning mogelijk wordt. Bovendien wordt het tarief voor aankopen door beroepsverkopers opgetrokken van 4% naar 6%, wat ook moet helpen om de huizenmarkt af te koelen. Daarnaast worden de verlaagde tarieven verkooprecht en schenkbelasting voor gebouwen die energetisch gerenoveerd worden, afgeschaft. Die gunsttarieven hebben sinds hun invoering een boost gegeven aan energiezuinig bouwen en verbouwen en hebben daarmee ook hun doel bereikt. De bestaande eisen in de energieprestatieregelgeving en woningkwaliteitsbeleid zijn voldoende streng en beter geplaatst om de kwaliteit van de Vlaamse gebouwen te beoordelen en op te volgen waardoor er vanuit de fiscale regelgeving geen noodzaak meer is om de bestaande incentive te behouden. Koopovereenkomsten en schenkingen gedaan voor 2025 kunnen wel nog blijven genieten van die voordelen.

Tot slot blijven we ook inzetten op gegevensuitwisseling om fiscale fraude tegen te gaan. Als een koper vastgoed heeft in het buitenland, zou die niet van het gunsttarief voor de enige eigen woning mogen genieten. Hij voldoet namelijk niet aan de voorwaarden. Om een controle op buitenlandse eigendommen mogelijk te maken, moet de nodige informatiedoorstroming opgezet worden. De federale overheid beschikt bovendien, via de CRS, over bepaalde gegevens over buitenlands vermogen van Belgen. Optimalisatie behoort hier dus tot de mogelijkheden.

B. Hervorming van de mobiliteitsfiscaliteit

Buitenlandse voertuigen, die momenteel niet onder de kilometerheffing voor vrachtwagens vallen, betalen momenteel niet voor het gebruik van ons wegennetwerk. Mijn administratie gaat daarom na hoe we een digitaal systeem kunnen ontwikkelen waarmee we ook die

buitenlandse weggebruikers laten bijdragen. Uiteraard moeten we hierbij rekening houden met de Europeesrechtelijke contouren.

Voor zero-emissievoertuigen gaan we na hoe de verkeersfiscaliteit kan worden hervormd. Momenteel zijn voertuigen die uitsluitend aangedreven worden door een elektrische motor of waterstof immers vrijgesteld van de jaarlijkse verkeersbelasting en van de belasting op inverkeerstelling. Die vrijstelling was initieel bedoeld om de aankoop van milieuvriendelijke voertuigen te bevorderen en heeft mede geleid tot een stijging van het aantal elektrische voertuigen op de weg. Maar door de vooruitgang in de vergroening van het wagenpark zijn ook de inkomsten uit de verkeersfiscaliteit afgenomen, terwijl dergelijke voertuigen ook gebruikmaken van de openbare wegen en eveneens verantwoordelijk zijn voor de slijtage van de weginfrastructuur. Daarom zal ik mijn administratie opdragen om zo snel als mogelijk de verkeersfiscaliteit voor zero-emissievoertuigen te hervormen en dit zowel voor de leasing als de niet-leasingvoertuigen. Voor de leasingvoertuigen treden we in overleg met het Waalse en Brusselse Hoofdstedelijk Gewest met het oog op de afsluiting van een samenwerkingsakkoord.

De kilometerheffing voor vrachtwagens bestaat al geruime tijd. In samenwerking met de minister bevoegd voor Mobiliteit, en in samenspraak met de logistieke sector, bekijken we hoe we de kilometerheffing voor vrachtwagens verder kunnen optimaliseren om sluipverkeer, congestievorming en een verschuiving van vrachtwagen- naar licht vrachttransport te vermijden, en hoe we de intergewestelijke samenwerking binnen Viapass best verderzetten. Gelet op het toenemende aandeel van CO₂-emissies van vrachtwagens, onderzoeken we – in overleg met de andere gewesten en in lijn met de herziene Europese tolrichtlijn – hoe we de CO₂-uitstoot best integreren in de tariefzetting van de kilometerheffing.

C. Verminderen van belastingerosies

Fiscale gunstregimes zorgen voor lagere belastinginkomsten. Binnen een gezond begrotingsbeleid en een rechtvaardige fiscaliteit springen we er dus beter doordacht mee om. De Vlaamse Regering heeft het plan aangevat om voor alle Vlaamse belastingen in kaart te brengen welke fiscale gunstregimes onvoldoende efficiënt of effectief zijn. Dat laat ons toe om – naargelang de uitkomst – onderbouwde beleidsadviezen te formuleren over het behoud, de bijsturing of afschaffing ervan. Het Vlaams Regeerakkoord voorziet nu al in de afschaffing of uitdoving van een aantal concrete belastingvoordelen. We gaan er in de volgende alinea's dieper op in.

Daarnaast verwacht de Europese Unie van alle lidstaten tegen maart 2025 een inventaris met milieuschadelijke subsidies. Vanuit beleidsdomein Financiën en Begroting werken we mee aan die inventarisatie en bekijken we de mogelijke uitfasering van de schadelijke fiscale gunstregimes. Een meer omvattende oefening dringt zich evenwel op.

Het Vlaams Regeerakkoord voorziet de afschaffing van de fiscale voordelen die met de overdracht van onroerend erfgoed gepaard gaan. Het gaat om de verlaagde tarieven registratiebelasting bij de aankoop en schenking van beschermde monumenten. Het gunsttarief werd ingevoerd als fiscale stimulans voor erfgoedzorg. Om van de verlaagde tarieven te genieten, moet de belastingplichtige het verkregen voordeel investeren in het betrokken beschermde monument. Uit een evaluatie van mijn administratie is gebleken dat er amper gebruik werd gemaakt van die fiscale gunstregimes. De administratieve lasten wegen niet op tegen de verkregen voordelen. Sinds de invoering van die belastingvoordelen werd het premiestelsel voor onroerend erfgoed ook grondig hervormd waardoor het niet meer nodig is om daarnaast ook nog fiscale prikkels te hebben. Werken met belastingvoordelen is bovendien niet het meest geschikte instrument om de doelstelling van erfgoedzorg te verwezenlijken.

De vermindering van onroerende voorheffing voor energiezuinige woningen wordt vanaf 1 januari 2025 stopgezet voor nieuwe vergunningsaanvragen. Die maatregel geldt voor IER's en gedeeltelijke of volledige herbouw. De oorspronkelijke maatregel beloofde gebouweigenaars die verder gingen dan de minimale energieprestatienormen via een vermindering van de onroerende voorheffing voor gebouwen met een significant lager E-peil dan wettelijk vereist. Maar door technologische innovaties en verbeterde bouwmethoden is het behalen van lage E-peilen nu gebruikelijker geworden, waardoor het steeds moeilijker wordt om beter te presteren dan de huidige normen.

Voor de belasting op de spelen en weddenschappen wil ik tijdens deze legislatuur nagaan welke mogelijkheden er zijn voor een vereenvoudiging en harmonisering van de tariefstructuur. Tegelijk vraag ik de federale overheid om werk te maken van een versterkte controle op illegale kansspelen. Aangezien de online spelen en weddenschappen goed zijn voor meer dan 67% van de inkomsten van deze belasting en de locatie van de server bepaalt welk gewest de belasting kan heffen, gaan we hierover in overleg met de andere gewesten. Hoewel de kansspelbelastingen uiteraard maar één element zijn in de ontrading van gokken, gaan we na waar tariefverhogingen mogelijk zijn, zonder dat er een verschuiving ontstaat naar de illegale sector.

D. Andere gerichte maatregelen

Federaal is voorzien in een verlaagd tarief van 6% btw voor sloop en herbouw, evenwel onder strikte voorwaarden. We bepleiten vanuit Vlaanderen bij de federale collega's een breder toepassingsgebied van dat verlaagd tarief in het kader van klimaatbeleid en het ondersteunen van betaalbaar wonen.

OD 2. We versterken de werking van de Vlaamse belastingadministratie

Een rechtvaardige fiscaliteit vereist vanzelfsprekend een correcte handhaving. Daarom is een sterke Vlaamse belastingadministratie uitermate belangrijk om toe te zien op de toepassing en naleving van de Vlaamse fiscaliteit in al haar facetten.

Met de oprichting van een financiële opsporingscel wil Vlaanderen, aan de hand van het *follow the money*-principe, op een performante manier crimineel geld opsporen via slim datagebruik, zoals artificiële intelligentie. Uiteraard kan dat alleen in samenwerking met andere federale instanties, die o.a. bevoegd zijn voor de eventuele vervolging. Ik neem het initiatief om met de betrokken instanties een overleg op te starten zodat we kunnen komen tot een efficiënte samenwerking.

Ook op andere vlakken gaan we na of we nog tot verbeteringen kunnen komen. VLABEL staat in voor de inkohiering van de Vlaamse heffing voor ongeschikte en onbewoonbare woningen. Door de betrokkenheid van diverse actoren (gemeente, Wonen Vlaanderen, VLABEL) wordt de leegstands- en verkrottingsheffing soms als complex ervaren. Mijn administratie volgt het onderzoek van Wonen Vlaanderen hieromtrent mee op en geeft input waar nodig.

Bij de inning van fiscale boetes worden de huidige regels rond belastingverhogingen in bepaalde gevallen als onbillijk ervaren. Zo is in de registratiebelasting een belastingverhoging van 20% van toepassing wanneer belastingplichtigen er bijvoorbeeld niet in slagen tijdig hun hoofdverblijfplaats te vestigen in het aangekochte goed. De opgelegde belastingverhoging bovenop het verlies van het gunsttarief wordt door de belastingbetaler als onrechtvaardig ervaren. VLABEL ontving via de Vlaamse Ombudsdienst ook al verschillende klachten over de belastingverhoging in de erfbelasting. Het indienen van een aangifte op een correcte en volledige manier is niet altijd gemakkelijk. Een mildering van de belastingverhogingen is in bepaalde situaties dan ook aangewezen. VLABEL onderzoekt hoe hier een rechtvaardiger systeem voorzien kan worden en doet

concrete aanbevelingen om het bestaande systeem van belastingverhogingen aan te passen. Voor fraudeurs blijven we streng.

In uitvoering van de kaderovereenkomst Zero-Emissie Stadslogistiek rond zero-emissiezones voor stadslogistiek bieden we steden en gemeenten de nodige handvaten om daar mee aan de slag te gaan. Zo werd er een geautomatiseerd systeem op punt gezet waarbij ook voertuigen met buitenlandse nummerplaten worden gecontroleerd en desgevallend beboet. Via een platform kunnen boetes worden opgevolgd en verstuurd, ook door de steden en gemeenten die zelf instaan voor de handhaving.

VLABEL staat daarnaast ook in voor de invordering van onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en voor de invordering van toebehoren (zijnde interesten, invorderingskosten, rechtsplegingsvergoedingen, gerechtskosten en betekeningskosten) voor andere entiteiten van de Vlaamse overheid. Met het decreet van 19 april 2024 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen werd het principe van overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door VLABEL voorzien. Daarbij wordt het 'pas toe of leg uit'-principe toegepast op de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen. Met een bijhorend uitvoeringsbesluit wordt uitvoering gegeven aan het voormelde decreet. Door de mogelijkheid te creëren om de invorderingsexpertise te centraliseren en schaalgrootte te creëren binnen één entiteit, de doorlooptijden drastisch te verminderen en de dienstverlening ter beschikking te stellen van andere entiteiten wordt de efficiëntie, effectiviteit en uniformiteit substantieel verhoogd.

Na vijf jaar werken met het Onteigeningsdecreet zijn er stilaan pijnpunten die terugkeren in verschillende dossiers. Zo is het op dit moment bijvoorbeeld niet mogelijk om louter een zakelijk recht te vestigen, maar moet men de volledige eigendom onteigenen (denk aan ondergrondse innemingen waarbij de bovengrond ongemoeid blijft). Maar ook een beperking in de tijd, een tijdelijk gebruiksrecht, is momenteel niet voorzien. In geen van die situaties is het nodig om de volledige eigendom van de grond te verwerven. Daarom moet bekeken worden of we de vestiging van zakelijke rechten, en het tijdelijk gebruik, kunnen verankeren in het Onteigeningsdecreet. Zo hoeft er niet méér te worden onteigend dan nodig is en komt de onteigeningsnoodzaak niet in het gedrang.

Verder is het opportuun om de invulling van het recht van wederoverdracht alsook de verzaking aan de onderhandelingstermijn door de burger, te verduidelijken in het Onteigeningsdecreet. Ook kan de administratieve last verbonden aan de opmaak van de onteigeningsakten verminderd worden, wat opnieuw de doorlooptijd ten goede zou komen. We denken daarbij aan het Energiebesluit (EPC-attest en renovatieplicht), het afschaffen van een verplicht asbestattest bij onteigeningen, een uitzondering in de Vlaamse Wooncode voor de bezetting ter bede, en soepelere regels voor onteigeningen van verenigingen van mede-eigenaars (VME's).

Over voorgenoemde punten gaan we in overleg met de bevoegde beleidsdomeinen.

VII. BELEIDSVELD III. FINANCIËLE OPERATIES

Binnen het beleidsveld financiële operaties is er slechts één ISE. Onder dat ISE worden de taken opgenomen die verband houden met de werkzaamheden rond de financiële operaties, waaronder:

- De recurrente taken van het kas- schuld- en waarborgbeheer, inclusief de rapportering;
- Het schuld- en waarborgbeleid;
- Het beheer en de opvolging van de participaties;
- De financiering van de geconsolideerde entiteiten;
- Het actief risicomanagement (verzekeringspremies en pooling van de verzekeringen).

De beleidskredieten die aan dit ISE toe te wijzen zijn hebben betrekking op:

- Aflossing schuld;
- Financiering geconsolideerde entiteiten;
- Participaties;
- Rente op overheidsschuld.

De volgende prestatie-informatie is relevant voor deze ISE:

Benaming	Rating
Definitie	In de financiële wereld is een rating de uitkomst van een beoordeling van de kredietwaardigheid.
Laatste gekende waarde	Fitch: AA met negatieve outlook Moody's: Aa3 met negatieve outlook
Streefwaarde	Een rating die beter is dan, of gelijk aan die van het Belgische federale niveau
Beleidsmatige relevantie	Het helpt investeerders om een indicatie te krijgen over de financiële stevigheid van een (potentiële) geldnemer. De rating geeft daarbij een inschatting over de zekerheid voor de geldschieter dat de geldnemer volledig en tijdig aan zijn verplichtingen kan voldoen. De rating beïnvloedt ook de risicopremie die in het rendement wordt opgenomen: hoe hoger de rating, hoe lager de risicopremie en bijgevolg hoe lager het rendement. Om leningen op de kapitaalmarkt te kunnen ophalen, heeft de Vlaamse overheid nood aan minstens 1 rating bij 1 van de 3 grote ratingbureaus: Moody's, Standard en Poor's of Fitch. Deze 3 ratingbureaus zijn van mening dat de rating van de Vlaamse overheid niet meer dan 1 trapje boven de federale overheid kan. Zie ook 'SD. 1. Een evenwichtige financieringsstrategie voor Vlaanderen'
Budgettaire relevantie	De rating beïnvloedt de rentelasten die de Vlaamse overheid moet dragen wanneer zij de nodige middelen ontleent op de financiële markten.

Twee belangrijke outputindicatoren voor de houdbaarheid van de openbare financiën zijn de netto-actief positie alsook de overheidsschuld (definitie bijdrage tot Maastrichtschuld) in verhouding tot de ESR-ontvangsten.

1. Enig inhoudelijk structurelement: financiële operaties

1.1. Strategische doelstellingen

SD. 1. Een evenwichtige financieringsstrategie voor Vlaanderen

Binnen het schuldcomité wordt de schuldportefeuille verder geanalyseerd om tot een evenwichtige financieringsstrategie te komen voor Vlaanderen. Naast de verhouding vaste/vlottende schuld worden ook de effecten van andere risico's op de schuldportefeuille onderzocht. In het kader van een diversificatie van de financieringsinstrumenten gaan we na of er kan worden samengewerkt met het Federaal Agentschap van de Schuld voor de uitgifte van een Vlaamse *bond* naar de particulieren. In het geval van krapte op de (internationale) kapitaalmarkt is het nuttig voor de Vlaamse overheid om als alternatief de mogelijkheid te hebben om beroep te doen op het brede Vlaamse publiek om zich te financieren. Daarnaast wordt in het kader van de diversificatie ook nagegaan of er een samenwerking met de EIB mogelijk is voor een aantal projecten die passen binnen de doelstellingen van de EIB. De EIB kan zich als AAA-ontlener goedkoper financieren op de kapitaalmarkt en deze betere financieringsvoorwaarden ook doorgeven aan de Vlaamse overheid.

Die acties kaderen in de opvolging van de aanbevelingen van Audit Vlaanderen naar aanleiding van de recente audit van ons kas- en schuldbeheer. Andere aanbevelingen zijn onder andere het digitaliseren van het kasbeheer en het systematisch ontsluiten van relevante informatie.

1.2. Operationele doelstellingen

OD. 1. We zorgen voor een gezonde mix binnen onze financiering

Ook de volgende jaren blijven we inzetten op duurzame financiering en lanceren we minstens één duurzame obligatie per jaar. Het huidig kader (*sustainability framework*) wordt verder uitgebreid om zodoende in de toekomst eventueel nog meer beroep te kunnen doen op duurzame financiering.

Voor de financiering van het Oosterweelproject kan de Vlaamse overheid voor een bedrag van 1 miljard euro beroep doen op financiering via de EIB. Het Oosterweelproject is geen doelstelling meer van de EIB zodat een verdere uitbreiding van de EIB-financiering hiervoor niet mogelijk is. Er wordt nagegaan met de EIB welke Vlaamse projecten wel binnen hun huidige doelstellingen passen.

Ten slotte blijven we aandacht hebben voor de activatie van de beschikbare middelen van geconsolideerde entiteiten om deze in te zetten voor de korte en lange termijn financiering binnen de Vlaamse overheid. Op een veilige en marktconforme manier beleggen in de eigen overheid, is al geruime tijd een goede manier om Vlaamse overheidsinstellingen toe te laten om te lenen tegen betere voorwaarden terwijl de leningskosten voor de Vlaamse Gemeenschap lager uitvallen dan wanneer de instellingen zelf de markt betreden. Om die manier van werken maximaal in te zetten voor de ondersteuning van de Vlaamse economie, vragen we aan de federale regering of een vrijstelling van roerende voorheffing mogelijk is voor de onderlinge financiering van entiteiten binnen de consolidatieperimeter van de Vlaamse overheid en van gemeenten.

OD. 2. We optimaliseren ons financieel risicobeheer

De huidige verzekeringsmarkt maakt het moeilijk om bepaalde risico's tegen aantrekkelijke premies te verzekeren. Voor sommige risico's kunnen alternatieve instrumenten interessant zijn om die risico's te beheersen. Het Departement FB voert daarvoor tijdens deze legislatuur het nodige onderzoek.

VIII. BELEIDSVELD IV. BOEKHOUDING

Binnen het beleidsveld boekhouding is er slechts één ISE. Onder dat ISE worden de taken opgenomen die verband houden met de werkzaamheden rond de boekhouding en financiële rapportering, waaronder:

- de verdere uitrol van het DC boekhouding;
- de financiële verwerking van de boekhouding van de klanten van het DC boekhouding;
- alle taken die betrekking hebben op de financiële en boekhoudkundige controles op de entiteiten van de Vlaamse overheid;
- de opmaak van de jaarrekening voor de klanten van het DC boekhouding;
- het voorzien van een stabiel en betrouwbaar financieel systeem en financiële rapporteringsomgeving.

De volgende prestatie-informatie is relevant voor deze ISE:

Benaming	ISAE 3402
Definitie	ISAE omschrijft in welke mate interne beheersingsdoelstellingen en interne beheersingsmaatregelen uitgewerkt zijn binnen een service-organisatie van de financiële processen die ze uitvoert voor rekening van haar klanten. ISAE 3402 rapportage focust zich dus op de beheersingsmaatregelen die gerelateerd zijn aan de verwerking van financiële transacties.
Laatste gekende waarde	Een ISAE 3402-rapport met een oordeel 'met voorbehoud'
Streefwaarde	Een ISAE 3402-rapport met een oordeel 'zonder voorbehoud'
Beleidsmatige relevantie	Organisaties vragen bij outsourcing van processen die betrekking hebben op de jaarrekening zekerheid bij de juiste uitvoering van die processen. Voor een dienstencentrum met focus op financiële dienstverlening is een ISAE 3402-rapportage dan ook het middel bij uitstek om op een onafhankelijke manier aan te tonen dat de financiële processen die we opnemen voor de klant op een gedegen manier worden uitgevoerd. Die audit zorgt mee voor het realiseren van een kwaliteitsvolle en betrouwbare boekhouding.
Budgettaire relevantie	De rapportage heeft betrekking op de jaarrekening van de rechtspersoon Ministeries van de Vlaamse Gemeenschap alsook op jaarrekening van de Vlaams rechtspersonen die bij het Dienstencentrum Boekhouding zijn aangesloten.

Benaming	Rekeningenrapport over de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en de geconsolideerde rekening van de Vlaamse deelstaatoverheid (kort: Rekeningenrapport) + certificering van de individuele jaarrekeningen van de significante rechtspersonen door een bedrijfsrevisor.
Definitie	Het DC Boekhouding stelt voor de rechtspersonen die aangesloten zijn jaarlijks een jaarrekening op. Deze is samengesteld uit de bedrijfseconomische jaarrekening, de begrotingsuitvoering, de ESR-rapportering en eventuele toelichtingen hierbij. Het Rekenhof of de bedrijfsrevisor voert hierop een controle uit en rapporteert daarover in drie certificeringsverslagen, die in onderlinge samenhang moeten worden gelezen. Voor de Vlaamse deelstaatoverheid (= geconsolideerde rekening) wordt een ESR-rapportering opgemaakt die beoordeeld wordt door het Rekenhof.

Laatste gekende waarde	Rekenhof Rekeningenrapport 2023: - de begrotingsuitvoeringsrekening en de ESR-rapportering van de Vlaamse Gemeenschap kregen een oordeel zonder voorbehoud - onthouding bij de bedrijfseconomische jaarrekening
Streefwaarde	Een certificeringsverslag zonder voorbehoud van het Rekenhof of de bedrijfsrevisor
Beleidsmatige relevantie	Een belangrijke taak van het DC Boekhouding is het verzorgen van een kwaliteitsvolle en betrouwbare boekhouding. Het finale resultaat daarvan is een jaarrekening die een getrouw beeld geeft van de betreffende rechtspersoon. Het Rekenhof en/of de bedrijfsrevisor beoordeelt de kwaliteit van de jaarrekeningen op een onafhankelijke manier.
Budgettaire relevantie	De certificering heeft betrekking op de jaarrekening van de rechtspersoon Ministeries van de Vlaamse Gemeenschap alsook op jaarrekening van de Vlaams rechtspersonen die bij het Dienstencentrum Boekhouding zijn aangesloten.

1. Enig inhoudelijk structurelement: boekhouding

1.1. Strategische doelstellingen

SD.1. Een correcte en transparante Vlaamse boekhouding

Deze Vlaamse Regering wil inzetten op een performantere en transparantere boekhouding. Hiervoor is DCB niet alleen binnen het Departement FB maar ook daarbuiten het expertisecentrum van de Vlaamse overheid. DCB zal een businesspartner zijn voor haar belanghebbenden waarbij eenvoud, transparantie en het ontzorgen van onze klanten als leidende organisatieprincipes worden gebruikt in de verdere evolutie van haar rol als dienstverlener.

We zorgen dat de financiën van onze klanten kloppen, van begroting tot uitvoering en rapportering. En we leveren betrouwbare, correcte en tijdige gegevens over de begrotingsuitvoering. Door processen te standaardiseren en de boekhoudtaken te centraliseren, zorgen we via schaalvoordelen voor meer efficiëntie.

1.2. Operationele doelstellingen

OD.1. We zorgen klantgericht voor gestroomlijnde financiële en boekhoudkundige processen

In een performante, klantgerichte en efficiënte overheid richten organisaties zich elk op hun specifieke kerntaken. Via de centrale dienstverlening wordt expertise efficiënt ingezet en worden schaalvoordelen gecreëerd waardoor de schaarse middelen optimaal worden ingezet. Om de kwaliteit en de klantgerichtheid van de centrale dienstverlening van de dienstencentra verder te verbeteren en de afnemende entiteiten verder te ontzorgen zorgt het dienstencentrum centrale boekhouding, in samenwerking met de andere dienstencentra, voor een stroomlijning en verdere versterking van de centrale werking zodat de gemeenschappelijke dienstverlening optimaal inspeelt op de gezamenlijke noden van de klant.

Vanuit het streven naar een meer performante en transparante boekhouding werkt het dienstencentrum op de leidende principes van eenvoud, transparantie en klantgerichtheid.

Het speerpunt is de vernieuwing van het financieel systeem.

Het huidige Oracle Finance platform (of OraFin) is nog een op maat gemaakte on premise versie is, en gebouwd op technologie (Oracle forms, PL-SQL, ...) waar de laatste jaren

steeds minder geïnvesteerd wordt door de leverancier. Dit heeft als gevolg dat ook steeds minder technologische vernieuwing mogelijk is binnen de toepassing.

Sinds 2008 (de beslissing tot modernisering van de OraFin toepassing van 2001) hebben zich een aantal grote evoluties voltrokken:

- De overgang naar het Rekendecreet met o.a. enveloppefinanciering
- De overgang naar de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën met o.a. de wijziging van kasaanrekening naar prestatie aanrekening voor subsidies
- De beslissing van de Vlaamse regering tot de oprichting van dienstencentra met o.a. het dienstencentrum Boekhouding en de aansluiting van verschillende rechtspersonen op deze dienstencentra

Al deze evoluties hebben tot gevolg gehad dat er in de afgelopen jaren steeds verder is gebouwd en verbouwd binnen de huidige toepassing waardoor het financieel systeem heel complex is geworden. Het onderhoud is daardoor ook zeer intensief geworden en niet kostenefficiënt. Uit de klantenfeedback blijkt dat de gebruikerstevredenheid sterk gedaald is.

De noodzaak tot vernieuwing zien we als een opportuniteit om verder te evolueren naar een duurzame business-partner voor onze klanten en belanghebbenden. De vernieuwing biedt tegelijk de opportuniteit om onze boekhoudkundige processen verder in te richten met het oog op een maximale ontzorging van de klant.

Het dienstencentrum boekhouding hanteert volgende strategische principes in haar werking:

- Eenvoud wordt gevolgd door de aangeboden standaard centraal te stellen. Op die manier zorgen we voor een klantgerichte, efficiënte implementatie waarbij we maximaal gebruikmaken van de kracht van de standaardoplossingen binnen de financiële oplossing. Dat bevordert niet alleen een soepele overgang naar een nieuw systeem, maar helpt ook om op lange termijn technische complexiteit en kosten te beperken.
- Transparantie met als doel kwaliteitsvolle en correcte financiële data te kunnen ontsluiten naar alle belanghebbenden toe en zo de inzet van financiële overheidsmiddelen steeds te optimaliseren. We zorgen ervoor dat die data maximaal met diverse andere databronnen kunnen worden uitgewisseld. Op die manier komen we tegemoet aan de verschillende behoeften van de stakeholders.
- Transparantie borgen we door verder in te zetten op heldere en onderbouwde boekhoudregels of adviezen die als handvaten voor de entiteiten dienen om op een correcte manier hun transacties te registeren.
- Klantgerichtheid met als doel zowel de klanten als interne medewerkers te ontzorgen van administratieve ballast en complexe procedures en eigenaarschap te leggen daar waar de expertise is.

Deze strategische principes zijn ook de leidraad waaraan mogelijke financiële systemen zullen worden afgetoetst.

IX. LIJST MET AFKORTINGEN

BA	Begrotingsaanpassing
BA-JR	Begrotingsaanpassing inclusief herverdelingen en overdrachten, zoals opgenomen in de jaarrekening
BBT	Beleids- en Begrotingstoelichting
BCT	Begrotings- en Consolidatietool
BFW	Bijzondere Financieringswet van 16 januari 1989
BO	Begrotingsopmaak
BU	Begrotingsuitvoering zoals opgenomen in de jaarrekening
CRS	Common Reporting Standard
DCB	Dienstencentrum Boekhouding
DKBUZA	Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken
ECOFIN	Raad Economische en Financiële Zaken
EER	Europese Economische Ruimte
EIB	Europese Investeringsbank
ESR	Europees Stelsel van nationale en regionale Rekeningen
ETD	Energy Taxation Directive
ETS	European Union Emissions Trading System
FB	Financiën en Begroting
HRF	Hoge Raad van Financiën
IER	Ingrijpende Energetische Renovatie
IF	Inspectie van Financiën
INR	Instituut voor Nationale Rekeningen
ISAE	International Standard on Assurance Engagements
ISE	Inhoudelijk Structuur Element
KRAB	overKoepelend Registratie van Advies IF en Begrotingsakkoorden
LT	Lange Termijn
OD	Operationele Doelstelling
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
PB	Personenbelasting
RRF	Recovery and Resilience Facility (Herstel- en veerkrachtfaciliteit van de Europese unie)
SD	Strategische Doelstelling
VAA	Vlaamse Auditautoriteit
VBH	Vlaamse Brede Heroverweging
VCF	Vlaamse Codex Fiscaliteit
VCO	Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
VFLD	Vlaams fonds voor de lastendelging
VFP	Vlaams Fiscaal Platform
VIA	Via Intersectoraal Akkoord
VLABEL	de Vlaamse Belastingdienst
VO	Vlaamse Overheid

X. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

1. Regelgevingsagenda

Dit is de stand van zaken van de regelgevingsagenda op datum van 18 oktober 2024 vanaf de start van de huidige legislatuur.

BELEIDSVELD I./ ISE I. BUDGETTAIR BELEID

Programmadecreet bij de begroting 2025

Omschrijving:

Het programmadecreet behelst bepalingen tot begeleiding van de begroting 2025. Het programmadecreet BO 2025 bevat de volgende punten die relevant zijn voor Financiën en Begroting:

- De verlaging van het tarief van de registratiebelasting bij aankoop van een enige eigen woning;
- Wijziging aan het verkooprecht voor beroepsverkopers;
- De afschaffing van de verlaagde tarieven in het verkooprecht en de schenkbelasting voor gebouwen die energetisch gerenoveerd worden;
- De afschaffing van de vermindering voor onroerende voorheffing voor energiezuinige woningen;
- De verlenging van de verdachte periode in de erfbelasting;
- De aanpassing van het belastingtarief voor automatische ontspanningstoestellen (categorie 1);
- De aanpassing van het tarief kilometerheffing;
- De opheffing van de belastingvermindering in de PB voor wijk-werken en dienstencheques;
- De beperking van de indexatie van werkingsmiddelen.

Meest recente status:

- 2024 – tweede jaarhelft: op schema.

Duiding bij status:

Wordt voor definitieve goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering op 8 november 2024.

BELEIDSVELD II./ ISE II. FISCALITEIT

Decreet tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen

Omschrijving:

Het decreet voert het principe van overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door VLABEL in. Binnen het systeem van de overheidsbrede invordering zal het 'pas toe of leg uit'-principe worden toegepast op de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen.

Meest recente status:

- 2024 - eerste jaarhelft: bekendgemaakt in Belgisch Staatsblad

Duiding bij status:

Het ontwerpdecreet werd op 18 april aangenomen door het Vlaams Parlement en werd op 31 mei 2024 bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse Regering heeft op 31 mei 2024 haar principiële goedkeuring gegeven aan het besluit dat uitvoering geeft aan dit decreet. Het besluit is aangepast aan de adviezen van de VTC, GBA en Raad van State en zal voor definitieve goedkeuring op de Vlaamse Regering geagendeerd worden.

BELEIDSVELD III. /ISE III. FINANCIËLE OPERATIES

/

BELEIDSVELD IV. /ISE IV. BOEKHOUDING

/

2. Decreetsevaluatie-agenda

BELEIDSVELD I./ ISE I. BUDGETTAIR BELEID

/

BELEIDSVELD II./ ISE II. FISCALITEIT

Evaluatie van de tariefwijzigingen in de schenkbelasting vanaf 1 januari 2015, de doorgeefschenking en de vriendenerfenis

Deze beleidsevaluatie omvat de tariefwijzigingen in de schenkbelasting, de doorgeefschenking en de vriendenerfenis zoals opgenomen in het decreet van 3 juli 2015 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2015 en het decreet van 19 maart 2021 tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013.

Indicatieve timing: deze beleidsevaluatie wordt naar het einde van de legislatuur ingepland.

BELEIDSVELD III. /ISE III. FINANCIËLE OPERATIES

/

BELEIDSVELD IV. /ISE IV. BOEKHOUDING

/

XI. BIJLAGE META-DATA INDICATOREN

BELEIDSVELD I./ ISE I. BUDGETTAIR BELEID

/

BELEIDSVELD II./ ISE II. FISCALITEIT

Benaming	Het inningspercentage van de door Vlabel geïnde belastingen.
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Het gewogen gemiddelde inningspercentage over alle belastingen heen van de bedragen op hoofdsom. Inningspercentage = gerealiseerde ontvangsten / te innen belastingen. Te innen belastingen = vastgestelde rechten - ontheffingen.
Bronnen	VLABEL – VFP
Meetfrequentie	Jaarlijks: toestand op 31 december voor een tijdsreeks met de laatste vijf aanslagjaren
Kwaliteitsbeoordeling	De indicator kan worden vergeleken met andere overheden die belastingen inkohieren
Reeds gebruikt in andere documenten	Het ondernemingsplan en het jaarverslag van de Vlaamse Belastingdienst

BELEIDSVELD III. /ISE III. FINANCIËLE OPERATIES

Benaming	Rating
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Om de rating te bepalen kijkt het ratingbureau naar een aantal belangrijke indicatoren. Het huidige ratingbureau Fitch heeft 6 'key risk factors' bepaald: de robuustheid van de inkomsten, de aanpasbaarheid van de inkomsten, de houdbaarheid van de uitgaven, de robuustheid van de liquiditeit en de schulden, de flexibiliteit van de liquiditeit en de schulden en de aanpasbaarheid van de uitgaven. Vlaanderen scoort sterk op 5 van deze 6 risicofactoren, en krijgt daardoor momenteel bij Fitch een rating die 1 trapje hoger ligt dan de federale overheid.
Bronnen	De rating wordt gepubliceerd op de website van het betreffende ratingbureau: <ul style="list-style-type: none">- Fitch Ratings: https://www.fitchratings.com/- Moody's: https://www.moody's.com/- S&P Global Ratings: https://www.spglobal.com/ratings/en/
Meetfrequentie	Ten minste een maal per jaar komt het ratingbureau langs en wordt de rating van Vlaanderen ofwel bevestigd ofwel herzien. Bij een herziening wordt de rating naar boven of naar beneden bijgesteld. Vaak worden voorafgaand aan een ratingverhoging of -verlaging de vooruitzichten bijgesteld naar respectievelijk positief of negatief. Indien er belangrijke wijzigingen optreden kan de rating op ieder moment in het jaar naar boven of naar beneden herzien worden.
Kwaliteitsbeoordeling	De rating van een overheid wordt algemeen beschouwd als een betrouwbare en kwaliteitsvolle indicator voor de financiële stabiliteit en de kredietwaardigheid van een land of regio. De

	rating die Vlaanderen hanteert, wordt steeds toegekend door een internationaal erkend ratingbureau.
Reeds gebruikt in andere documenten	De rating wordt als indicator gebruikt wanneer de financiële stabiliteit en de kredietwaardigheid van de Vlaamse overheid wordt geduid (uitgiften, schuldprogramma's, communicatie naar institutionele investeerders, enz.).

BELEIDSVELD IV. /ISE IV. BOEKHOUDING

Benaming	ISAE 3402
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Bij een rapport met een oordeel zonder voorbehoud worden de uitgewerkte beheersmaatregelen allemaal geacht doeltreffend te functioneren in de geauditeerde periode. Bij kleinere afwijkingen kan een rapport met 'oordeel met opmerkingen' aangegeven worden. Bij significante uitzonderingen kan een rapport met 'oordeel met voorbehoud' gegeven worden. De service organisatie dient dan aangepaste beheersmaatregelen uit te werken om de vastgestelde uitzonderingen te mitigeren.
Bronnen	De bron is het rapport dat wordt opgeleverd door de auditor waarin zijn oordeel wordt meegegeven over de interne beheersmaatregelen. Dit rapport wordt ter beschikking gesteld aan de actoren die gebruik maken van de dienstverlener.
Meetfrequentie	Jaarlijks
Kwaliteitsbeoordeling	De International Standard on Assurance Engagements 3402, "Assurance Reports on Controls at a Service Organization", is uitgegeven door de International Auditing and Assurance Standards Board. Die standaard vereist dat de auditor voldoet aan ethische vereisten en dat de auditor zijn procedures plant en uitvoert om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de beschrijving van de processen van de service organisatie in alle materiële opzichten eerlijk is weergegeven en dat de beheersmaatregelen die de service organisatie neemt op de juiste wijze zijn ontworpen en doeltreffend werken.
Reeds gebruikt in andere documenten	Deze rapportering wordt gedeeld met bedrijfsrevisoren die deze rapportering als basis gebruiken voor de controle van de jaarrekeningen van hun klant.

Benaming	Rekeningenrapport over de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en de geconsolideerde rekening van de Vlaamse deelstaatoverheid (kort: Rekeningenrapport) + certificering van de individuele jaarrekeningen van de significante rechtspersonen door een bedrijfsrevisor.
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Bij een certificeringsverslag zonder voorbehoud gaat het Rekenhof of de bedrijfsrevisor ervan uit dat de jaarrekening/algemene rekening/geconsolideerde rekening een getrouw beeld geeft van de boekhouding.
Bronnen	De bron is enerzijds het Rekeningenrapport dat wordt opgeleverd door het Rekenhof waarin zijn oordeel wordt meegegeven over de kwaliteit van de opgeleverde jaarrekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de geconsolideerde rekening van de Vlaamse deelstaatoverheid. Dit rapport wordt ter beschikking gesteld aan elke burger.

	Anderzijds is de bron voor significante rechtspersonen die aangesloten zijn op het DC Boekhouding het single audit verslag dat wordt opgeleverd door de bedrijfsrevisor.
Meetfrequentie	Jaarlijks
Kwaliteitsbeoordeling	Het Rekenhof voert zijn controles uit in overeenstemming met de normen van de internationale organisatie van de hoge controle-instellingen (INTOSAI). Die normen vereisen dat de controle zo wordt georganiseerd en uitgevoerd, dat redelijke zekerheid wordt verkregen dat de rekeningen geen afwijking van materieel belang bevatten. De certificering is van toepassing op alle entiteiten van de overheidssector, zowel de federale als de sociale zekerheidsinstellingen, alsook de gemeenschappen en de gewesten.
Reeds gebruikt in andere documenten	De certificering wordt gedeeld in het Rekeningenrapport dat gepubliceerd wordt op haar website.

XII. BIJLAGE 'OVERZICHT UITGAVENTOETSINGEN 2024-2029'

Nr.	Onderwerp	Beleidsdomein
1	Evaluatie van de organisatie van de financiering van strategisch basisonderzoek	WEWILS (EWI)
2	Evaluatie van de valorisatie van onderzoek en ontwikkeling bij de hogescholen en universiteiten ten bate van de Vlaamse economie	OV en WEWILS (EWI)
3	Mogelijke efficiëntiewinsten in de coördinatie tussen de beleidsdomeinen OV en WEWILS (luik Werk/VDAB)	OV en WEWILS (Werk)
4	Evaluatie van de financiering van het secundair onderwijs	OV
5	Evaluatie van de bestedingsregels cashbudgetten bij persoonsvolgende financiering	WVG
6	Evaluatie van de verschillende vergoedingen voor personen met een handicap en de overlap tussen Vlaamse en federale financiering	WVG
7	Evaluatie van de structuren en financiële stromen binnen het landschap Jeugdhulp	WVG
8	Evaluatie van de verschillende vormen van ondersteuning van bedrijven en organisaties in het buitenland	KBBJ
9	Toezicht op het opstellen van EPC en EPB, alsook de evaluatie van ICL aan de hand van een benchmarkstudie over de inzet van dat instrument door onze buurlanden.	OMG
10	Evaluatie van de uitgaven in het kader van de klimaat- en energietransitie m.h.o.o. een effectievere besteding in het kader van het realiseren van de aangegane doelstellingen	OMG
11	Evaluatie van bijzondere sociale leningen, leningen via kredietenmaatschappijen en waarborg via private banken en de impact op de Vlaamse overheidsschuld	OMG en FB
12	Evaluatie van het proces bij de Vlaamse Belastingdienst voor het schatten en onderhandelen met het oog op grondverwerving en onteigeningen	FB
13	Evaluatie van de risicoafdekking en de risicoafdekkingsmechanismen (klassiek en alternatief)	FB
14	Evaluatie van het gebruik van raamcontracten	KBBJ
15	Evaluatie van het asset management van het beleidsdomein MOW	MOW